

govorili rekoč: „Serčno me veseli stopiti v tisto deželo, ktere zvestoba se ni omajala tudi v naj hujših časih.“

„In letó, gospodje moji! bo veljalo tudi zanaprej in zavselej od cele naše krajnske dežele, in sosebno od te prijazne dolenske strani. Gotovo tedaj zadenem nar serčnejši misli vsaciga med nami, če zdaj svoj glas povzdignem in iz globočine serca zakličem: Naj nam Bog še dolgo ohrani našiga milostljiviga Cesarja; — naj še dolgo in srečno živijo naš dobrotljiv oče, Franc Jožef!“

Na te besede je zadonelo serčno „Živijo“ od vsih strani, in razšlo se je zbirališe polno veseliga zupanja v srečno prihodnost naprav blagoselčnosti našiga milostliviga Cesarja.

R....

### **Iz Vipave 9. julija 1850.**

Kakor drugod smo tudi tukej 1. dan t. m. slovesno obhajali vpeljanje nove sodnije. Vedno bo ta slovesni dan vsim pričijočim v spominu ostal! „Novice“ so že tudi naznanile vstanovitev Vipavske srenje na vstavni podlagi osnovane, in zares tudi ta dan je bil slovesno obhajan. Po dokončanih opravilih je bilo gostovanje pri tukajšnjim okrajnim poglavarju g. baronu Šmidburgu.

Danes dopoldan ob 9. uri pa smo tukaj imeli že prvo javno (očitno) ravnanje v kazenskih pravadah po novi postavi. Sodba je bila zastran pregrehe zoper telesno varnost po §. 183. II. razdelka kazenske knjige. Toženi je bil na 3 dni v ječo obsojen. — To očitno ravnanje je pričam in poslušavcam močno dopadlo, in pri razhodu po dokončani pravdi se je slišal med njimi pogovor: „To je lepo! tako je prav!“

Začetik javniga ravnanja v kazenskih pravadah je tedej storjen, in zopet smo eno imenitno stopnjo v vstavnih naredbah naprej stopili.

### **Kaj, de so bili svitli cesar na Krajskim najpriserčniši sprejeti?**

V serce veseliti je moglo sleherniga praviga domorodca, ko je v „Ljubljanskim Časniku“ bral, de iz zanesljiviga vira se vé, de so bili cesar v svojim popotvanju v Terst nar priserčniši sprejeti na Krajskim. To nam kliče: „Slovensko serce je celo! Slovenski duh še ni popačen! Slovenec priserčno ljubi svojiga deželskiga očeta.“

Cemu je pa ta lepa naklonjenost Slovenca do njegoviga cesarja perpisati? Pred vsim drugim dvema rečema: a) „Edinosti“ v katoljški véri, in slovenskimu pobožnimu duhu; b) „edinosti“ v slovenski narodovnosti. Ti réci ste tako jasni, de ni treba dokazovanja; torej ni nič bolj za naprej želeti, kakor edinosti v katoljški véri brez vsiga razdertja, in pa edinosti v slovenski narodovnosti, zvestobe samim sebi, ker kdor sebe zaničuje, tudi družiga ne ljubi. — r —

### **Ozír po svetu.**

Kakó se časi spreminjajo! V létu 1769 se je neka kmetijska družba na Francozkim posvetovala: ali je dobro, de se tudi kmetje brati, pisati in rajtati učé. Večina te družbe je sklenila: „de ni dobro“. Kakó drugač je zdej! vsak, kdor za omíko človeškiga rodú pošteno misli, želí, de bi vsak kmet in rokodelc brati. in pisati in rajtati znal. —

V nekterih krajih Amerike je postava, de kdor ne zna brati in pisati, ne vživa vsih pravic, ki deržavljanam grejo. —

Med Dagestani, precej divjim ljudstvu v Azii,

se ne sme nihče oženiti, ki ni na odločenim prostoru 100 sadnih drevés zasadil; za to se pa vidíjo tam tudi celi gojzdi sadnih drevés.

### **Novičar iz mnogih krajev.**

Dve nar imenitniši prigodbi pretečeniga tedna, kteri greste od ust do ust ste bile: prvič, de so milostljivi cesar 9. dan t. m. ukazali, de naj se 109 óseb deželskiga in duhovskiga stanú, ki so se Ogerskiga punta vdeležili in ki so bili od 1 do 10 lét v ječo obsojeni, iz ječe izpustí. Kakšno veselje je ta milostni ukaz sploh obudil, se clo ne da popisati. Druga novica, ktere pa nihče ni pričakoval, je, de so cesar na svét svojih ministrov feldcajgmajstra Haynau-a, ki je bil dosihmal od cesarja postavljeni samooblastnik na Ogerskim, nanagloma in popolnoma njegove službe odstavili in mu ukazali, de se ima v pokojni stan podati. Vsi Dunajski časopisi so v tem edinih misel, de je cesarja k tem ukazu nepokoršina imenitniga vojskovodja prisilila, ki, brez de bi bil peslednji čas na povelja cesarjeve in ministerske porajtal, je le svojo glavno ravnal. Brez pokoršine pa tudi nar vikših mož se ne da vladarstvo prav izpeljati. Haynau je tedaj stopil iz svoje visoke službe; kdo bo njegov namestnik se še ne vé. On pa se bo, kakor nekteri časopisi naznanijo, v Gradec v pokojni stan podal; drugi pa pravíjo, de gré na Nemško v svojo domovino Kassel nazaj. — Zlo se govori, de se bo 80,000 vojakam avstrijsanske armade slovó dalo, kér se ni nobene vojske bati. Bog daj, de bi se ta vesela novica tudi zares spolnila, po kteri se ne bo le veliko stroškov, ki jih vojašina deržavi prizadene, prišparalo, ampak tudi kmetijstvu in obertnijstvu veliko delavne pripomoči dalo. — Kér bo telegraf kmalo po celim cesarstvu napravljen, so že tudi na Laškim, Ogerskim in Horvaškim postave razglašene, de kdor telegrafni drat poškode, pokončá ali vkrade, zapade v ječo od 6 mescov do 5 lét po velikosti hudobije. — Ministerstvo uka je ukazalo, de naj vradíje (gospóske) dobro na to pazijo, de šolski učeniki po deželi svoje plačilo gotovo dobé. — Od ministerstva naukazana česka prestava deržavljan-skih postavnih bukev (bürg. Gesetzbuch) je — po naznanilu časopisa „Union“ — že večidel dokončana in pride kmalo v natis. Tudi slovenska prestava bi bila že lahko dokončana — ali od nje ni duha ne sluha! — Ministerstvo je ukazalo, de, dokler se postave zavolj politiških ženitovanskih dovolitev natanjko ne vravnajo, naj po deželi dovolitve tiste soseske, iz ktere je ženin, veljavno moč imajo. — Soseska Manersdorf v Estrajhu je za svojiga župana svojiga gruntniga gospoda izvolila — kér je pa grajšina cesarjeva bila, in kér je tedaj cesar sam gruntni gospod bil, je cesar za župana v Manersdorfu izvoljen bil. — Poprejšnimu deželnimu poglavarju Krajske dežele grofu Welsersheimbu so podelili cesar komturni križ Franc-Jožefoviga reda zavolj njegove dolge in zveste službe. — Rusovski car Miklavž je poslal našimu cesarju 40 kišt mašniga oblačila s tem namenam, de naj se razdelí po ogerskih cerkvah, ktere so bile o lanjskim puntu obropane. — Kér na Erdeljskim in Ogerskim kobilice hudo škodo delajo, je znajdel nek kolár mašino, s ktero se da ta merčes naglo in dobro poloviti. Dozdej so jih že 5000 ogerskih vagánov (mecnov) polovili. — Vladika Černogorski se je spet domú vernil, ker so mu zdravniki rékli, de za njegovo bolezin ni nobene pomoči. „Če je taka,“ — je neki rekel — „pa hočem domá umreti.“ — „Na Krajskim so bili pretečeni teden sém ter tjé potresi, pa ne hudi. Silno čudno je letašnje